

C197 – CUL20

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

23 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de resultaten van het onderzoek in het kader van het Global Media Monitoring Project over de rol van vrouwen in de nieuwsberichtgeving	1
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het geplande cultuurkanaal op de Nederlandse openbare omroep	2

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de resultaten van het onderzoek in het kader van het Global Media Monitoring Project over de rol van vrouwen in de nieuwsberichtgeving

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, misschien had ik mijn vraag om uitleg beter de titel 'Zijn mannen nog nodig?' meegegeven, dan was er misschien wat meer interesse voor geweest. Ik las vanmorgen namelijk een artikel onder die titel, van een Amerikaanse columniste die zich deze vraag stelde, omdat het feminisme versmacht dreigt te worden. Gelukkig zijn er toch nog altijd een paar vrouwen, zeker hier in het Vlaams Parlement, die de verzuchtingen van vrouwen ter harte nemen, maar dat terzijde.

Mijnheer de minister, ik zou willen melden dat de helft van mijn vraag om uitleg wegvalt, omdat 8 maart al voorbij is. Op 8 maart 2007 is er gelukkig ook nog een Internationale Vrouwendag. Misschien kunnen we dit onderwerp volgend jaar wat beter in de tijd plaatsen.

Onlangs werden in Gent de cijfers bekendgemaakt van het universitair onderzoek in het kader van het Global Media Monitoring Project. Voor dat onderzoek, waaraan zeventig landen hebben deelgenomen, werden alle nationale media gedurende 1 dag gescreend op de aanwezigheid van vrouwen als journalist of in het nieuws zelf. De cijfers dienen om de internationale campagne 'Who Makes the News?' te lanceren, die aandacht vraagt voor de vrouw in het nieuws.

Voor ons land namen de onderzoekers het radiojournaal van 13 uur en de hoofdjournaals van één en VTM onder de loep plus de nieuwsberichten in acht landelijke Vlaamse kranten, berichten op de eerste pagina en de berichten binnenin waarnaar op die pagina wordt verwezen. In 30 percent van de gevallen werd het nieuws gebracht door vrouwen, in 22,3

percent van de gevallen ging het ook over vrouwen. Bij het eerste onderzoek in 1995 ging het om respectievelijk 18 en 21 percent. Er is dus een lichte vooruitgang te merken. Spijtig genoeg behoren de cijfers van ons land tot de laagste van Europa.

De UNESCO stelt voor – in dit geval 'stelde' dus voor – om op 8 maart een signaal te geven door het nieuws op radio en televisie en in de geschreven pers zo veel mogelijk door vrouwen naar voren te laten brengen, onder het initiatief 'Women Make the News'. Spijtig genoeg is 8 maart reeds voorbij. Hopelijk wordt het volgend jaar beter.

Mijnheer de minister, hebt u hierover contacten gehad met de VRT? Welke stimulansen overweegt u eventueel ten aanzien van de VRT om toch meer vrouwen in beeld te brengen, niet alleen als nieuwsanker maar op alle terreinen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De datum van 8 maart 2006 mag dan al gepasseerd zijn, de structurele aanpak van het probleem is belangrijker. Ik veronderstel dat het u daar om te doen is, mevrouw Hermans. 8 maart is natuurlijk een symbooldag om de aandacht op het onderwerp te vestigen, maar het is de bedoeling om op termijn structurele oplossingen te vinden en daarover kan ik u natuurlijk wel een en ander zeggen.

De VRT laat mij weten dat de berichtgeving in de nieuwsuitzendingen van de VRT-televisie objectief en onpartijdig gebeurt. Door de ongelijke vrouwman-verhouding in bepaalde maatschappelijke segmenten, is er een niet te vermijden ongelijkheid in de berichtgeving.

De VRT-medewerkers proberen in de mate van het mogelijke vrouwen aan het woord te laten in de nieuwsuitzendingen, zonder dat de objectiviteit en de onafhankelijkheid van de informatieprogramma's in het gedrang komen. Als ze worden geconfronteerd met een maatschappelijk fenomeen waarvan mannen de vertegenwoordigers van zijn, dan is dat gewoon de realiteit. De genderproblematiek is alleszins een constant aandachtspunt van de cel Diversiteit van

de VRT en van verschillende medewerkers op alle niveaus binnen de VRT.

Het is misschien goed om weten dat bij de programma's van de TV-nieuwsdienst van de VRT ongeveer de helft van de ankers vrouwen zijn: Kathleen Cools, Phara De Aguirre, Linda De Win, Sigrid Spruyt, Martine Tanghe, Catherine Van Eylen, Annelies Van Herck en Frieda Van Wijck. Ook bij de verslaggevers is er een evenwicht tussen het aantal mannelijke en het aantal vrouwelijke medewerkers.

VRT-Televisie besteedde in haar journaals aandacht aan de Internationale Vrouwendag door middel van een bijdrage over de situatie van vrouwen in Jemen en een bijdrage over een actie van KAV ten voordele van een project in Congo, dat het lot van vrouwen probeert te verbeteren met sociale leningen. In Terzake was er een bijdrage over de naamswijziging van KVLV naar Vrouwen met Vaart.

Op 8 maart werden de verschillende journaals gebracht door de volgende ankers: het Journaal 13 uur: Lieven Verstraete; het Journaal 18 uur: Jan Becaus; het Journaal 19 uur: Martine Tanghe; het Journaal 20 uur in Terzake: Jan Becaus; het Journaal Laat: Jan Becaus en Terzake: Phara De Aguirre. Normaal zou Annelies Van Herck het Journaal van 13 uur hebben gepresenteerd, maar omwille van ziekte werd ze vervangen door Lieven Verstraete.

Ik heb laten nagaan wat er op 8 maart in de kranten is verschenen. Die dag hebben de Vlaamse kranten in 36 artikels minstens eenmaal de Internationale Vrouwendag vermeld. Er was dus een ruime aandacht voor het thema. Ik heb al die artikelen trouwens laten uitprinten. Mochten ze u interesseren, dan kan ik ze u bezorgen.

Op de website van de VRT, www.vrt.be, is een presentatie terug te vinden van de hele aanpak van de genderproblematiek binnen de VRT. Er wordt met staafdiagrammen per segment weergegeven hoeveel mensen van elk geslacht er werken. De genderproblematiek is dus continu een aandachtspunt voor de VRT. De VRT heeft geen Internationale Vrouwendag nodig om daar structureel aandacht voor te hebben. Uw bedoeling was om hierop op 8 maart nogmaals de aandacht te vestigen. Door een samenloop van omstandigheden heb ik uw vraag zelfs niet voor 8 maart aan de VRT kunnen doorspelen, maar niettemin merkt u toch dat er die dag aandacht is geweest voor de problematiek.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. Het was een beetje een ongelukkige situatie. Ik zal volgend jaar in de aanloop naar 8 maart een klein beetje vroeger uw aandacht hiervoor vragen.

We merken natuurlijk dat er inspanningen worden geleverd in verband met de nieuwsankers. Ik vraag me af of er in de statistieken informatie staat over de bestuursfuncties bij de VRT.

Minister Geert Bourgeois: De raad van bestuur moet volgens decretale bepalingen voor een derde uit vrouwen bestaan.

Mevrouw Margriet Hermans: Is er informatie beschikbaar over de andere niveaus?

Minister Geert Bourgeois: Ik kan het volledige personeelsbestand opvragen. Ik denk echter dat u dat ook kunt vinden in het jaarverslag of op de website. Indien u de nodige informatie niet vindt, moet u mij maar schriftelijke vragen stellen.

De VRT voert een doorgedreven beleid. Er staat daarover ook een en ander in de beheersovereenkomst. Binnen de VRT is er een cel actief die aandacht besteedt aan de problematiek. Die cel wordt geleid door een vrouw.

Mevrouw Margriet Hermans: Ik heb daarover gelezen in het jaarverslag. Wat altijd opvalt, is dat op de foto's die in het jaarverslag staan, bijna altijd mannen staan afgebeeld. Ik zal de exacte cijfers eens opzoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het geplande cultuurkanaal op de Nederlandse openbare omroep

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, onlangs ontving ik de nota 'Accent op Cultuur, een publiek

themakanaal voor kunst en cultuur' van de Nederlandse openbare omroep. Deze nota van januari 2006 is opgesteld door de Stuurgroep Cultuurkanaal. In die nota wordt een paar keer verwezen naar Vlaanderen.

In de inleiding van de nota staat: 'Juist de Publieke Omroep moet bijdragen aan de benutting van de esthetische mogelijkheden van de elektronische media en een belangrijke rol vervullen als katalysator in de productie en consumptie van kunst en cultuur in Nederland, als opdrachtgever maar ook als podium en promotor. Die rol is voor Nederland met een relatief klein taalgebied en voor de Nederlandse culturele sector met een beperkte afzetmarkt van extra belang. Daarbij heeft de Publieke Omroep, binnen een audiovisuele cultuur die een steeds mondialer karakter krijgt, een bijzondere verantwoordelijkheid voor het creëren en uitzenden van producties die op eigen bodem tot stand komen'.

Dat is dus de intentieverklaring. Een en ander is ook zeer van toepassing op Vlaanderen.

In het tweede hoofdstuk over de themakanalen staat letterlijk: 'Inmiddels heeft de digitalisering zijn intrede gedaan en heeft de Publieke Omroep daarop geanticipeerd door een beleidskader voor TV-themakanalen te ontwikkelen. Vanuit publieke functies en waarden zullen kanalen worden gemaakt, waarbij onderscheid wordt gemaakt in twee typen themakanalen. Enerzijds zijn er de TV-themakanalen op initiatief van omroepen, anderzijds gezamenlijke, geprioriteerde TV-themakanalen. Publieke Omroep heeft besloten dat een cultuurkanaal één van die vijf digitale TV-themakanalen is. Daarmee heeft een publiek cultureel themakanaal dus een lange adem gehad, maar wordt in 2006 dan eindelijk realiteit.'

Verder lezen we het volgende: 'In de zomer van 2005 diende de NPS een voorstel in voor een digitaal themakanaal cultuur. Omdat nadien is besloten dat cultuur tot een van de vijf gezamenlijke themakanalen behoort, heeft de coördinator themakanalen van Publieke Omroep de NPS verzocht de operationele uitvoering en projectcoördinatie ter hand te nemen. De centrale coördinatie blijft de verantwoordelijkheid van Publieke Omroep.'

In de nota staat ook nog dit: 'In de opzet van het themakanaal wordt er vanuit gegaan dat niet alleen binnen de omroep wordt samengewerkt, maar ook met partijen daarbuiten. Te denken valt aan cultu-

rele organisaties in Nederland en aan buitenlandse omroepen als VRT en ARTE. Wel opereert het themakanaal redactioneel volledig onafhankelijk van deze derde partijen.'

Het zou de bedoeling zijn in juni 2006 met het themakanaal te starten. In het voorbeeld van programmaschema van het cultuurkanaal voorzien de makers elke dag tussen 22.30 en 23.30 uur in een programmblok met de naam 'Uitwisseling VRT'.

Bent u op de hoogte van de Nederlandse plannen om een cultuurzender op te richten in de context van de Nederlandse openbare omroep? Vindt u het zinvol en nodig dat de twee openbare omroepen samenwerken bij de ontwikkeling van een gezamenlijk cultuurkanaal of een Vlaams en een Nederlands cultuurkanaal? Ik wil in dit verband ook verwijzen naar het advies van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland, die zich al eerder heeft uitgesproken voor een nauwe samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland.

Is er formeel overleg gepleegd tussen de VRT en de Nederlandse openbare omroep over het cultuurkanaal, bijvoorbeeld over de uitwisseling van programma's en over gezamenlijke producties? Zo ja, welke werkafspraken zijn er dan gemaakt? Zo niet, is het dan nog de bedoeling dat er overleg wordt gepleegd? Hebt u zelf overleg gepleegd met uw Nederlandse collega verantwoordelijk voor media en de openbare omroep in verband met de samenwerking tussen de openbare omroepen in het algemeen en in verband met cultuur en een eventueel cultuurkanaal in het bijzonder? Indien er al overleg is gepleegd, zou ik graag de resultaten daarvan kennen. Indien er nog geen overleg is geweest, is mijn vraag of dat nog de bedoeling is.

Mijnheer de minister, mijn bezorgdheid is ingegeven door het feit dat we blijkbaar ook qua timing met parallellen zitten tussen de ontwikkelingen in Vlaanderen en Nederland. Misschien is dit een goede kans om een aantal banden aan te halen of om bepaalde ontwikkelingen te laten samenlopen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik denk dat dit thema al eens ter sprake is gekomen in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden tijdens de bespreking van de nota over de relatie tussen Vlaanderen en Nederland. U hebt toen gezegd dat daarover in de Neder-

landse Tweede Kamer een motie of een resolutie is goedgekeurd. Ik herinner me uw antwoord echter niet, en ik heb het ook niet opgezocht. Misschien kunt u daarover nog wat zeggen. Zijn er engagementen aangegaan?

Ik vind het positief dat de Nederlandse cultuurzender onafhankelijk wilt werken. Vanuit die onafhankelijkheid bestaat blijkbaar de wil om samen te werken met de VRT. Ik denk dat die samenwerking zo optimaal mogelijk moet zijn. Er zou een soort van ARTE moeten ontstaan. Ik wil daarbij opmerken dat ARTE in mijn ogen een te elitaire zender is, die uiteindelijk niet eens 1 percent van de Franstalige en de Duitstalige bevolking bereikt.

Ik kijk reikhalzend uit naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, ik wil beamen wat de heer Caron zegt. Ik hoed me echter om te zeggen dat het een soort ARTE moet worden. De stelling van de CD&V-fractie is dat, indien de VRT vindt dat er een cultuurkanaal moet komen, het niet aan de politiek is om te zeggen welke vorm dat kanaal moet krijgen.

Ik ken de verhouding tussen minister Van der Laan en de Nederlandse openbare omroep niet. Ik weet ook niet hoe we Vlaamse en Nederlandse initiatieven kunnen integreren.

De fundamentele vraag is nu natuurlijk welke afspraken er al werden gemaakt met minister Van der Laan. Ik vraag me ook af hoe de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen tot stand kan komen. Er zullen Vlaamse producties, Nederlandse producties en gezamenlijke producties worden gemaakt. Er zal waarschijnlijk ook gedeeltelijk met derden worden gewerkt.

Er zijn dus mogelijkheden genoeg. Ik vraag me vooral af in welke mate er al concrete afspraken zijn gemaakt met minister Van der Laan en welke middelen er zullen worden vrijgemaakt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Caron, deze problematiek krijgt van mij bijzondere aandacht. Op 10 oktober 2005 heb ik zelf het initiatief genomen. Ik heb toen een brief geschreven naar de Commis-

sie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland met de vraag om advies te geven. Het was de eerste keer dat die commissie een vraag om advies kreeg van een minister.

Ik sluit me aan bij het advies dat ik van de commissie ontving op 15 december 2005. De commissie pleit in eerste instantie voor meer cultuur op de publieke omroepen. Dat staat ook in mijn beleidsteksten en er is een groot draagvlak voor. Ook los van een themakanaal leeft die visie bij de parlementsleden. Een themakanaal is trouwens geen reden om minder cultuur te brengen op de algemene kanalen. Er zou immers meer cultuur op televisie moeten komen. Ook volgens de commissie is het van belang dat de openbare omroep in de reguliere programmering nog meer aandacht besteedt aan cultuur.

De commissie heeft ook aangedrongen op meer overleg tussen de VRT en de Nederlandse openbare omroep over een digitaal cultuurkanaal, met als uiteindelijk doel de oprichting van een gezamenlijk cultuurkanaal dat aandacht besteedt aan cultuur in de ruime zin in Nederland en Vlaanderen. Dat initiatief mag echter niet ten koste gaan van het cultuuraanbod op de open netten.

Het gaat hier over een maximale visie die op korte termijn niet te realiseren valt, zeker niet in het licht van de plannen die er in Nederland en Vlaanderen bestaan. Het is dus niet mogelijk om op korte termijn een soort van ARTE te creëren.

Ik ben een absolute voorstander van samenwerking, omdat ik daarin de mogelijkheid van synergieën zie. Vlaanderen en Nederland vormen één taal- en cultuurgebied. Dat geeft mogelijkheden in verband met producties, culturele uitwisselingen en contacten. Het is een ideale gelegenheid om elkaars cultuur te leren kennen. Ik verwijs in dat verband naar de klachten van onze auteurs. Ze zeggen dat hun boeken nauwelijks bekend zijn in Nederland. Er zijn bovendien nauwelijks Vlaamse uitgeverijen die voet aan de grond krijgen in Nederland. Een gemeenschappelijk boekenprogramma zou daarin verandering kunnen brengen. Iedereen kan wel een aantal gezamenlijke programma's bedenken die een meerwaarde zouden kunnen bieden.

Ik heb aan minister Van der Laan gevraagd om daarover een gesprek te hebben. We hebben een totaal andere wetgeving, maar in Nederland staat men, net zoals wij op meer dan een armlengte afstand van de

concrete programmering. Net zoals in Vlaanderen is het ook in Nederland de politiek die de publieke opdracht bepaalt. De politiek bepaalt dus het soort zender, het doelbereik en de thema's. Dat gebeurt hier in Vlaanderen bij de besprekingen over de nieuwe beheersovereenkomst.

Ik heb mijn wensen kenbaar gemaakt bij de VRT. Ik heb gezegd dat een themakanaal voor mij afhankelijk is van een aantal parameters. Zo moet er al een minimale uitrol zijn van de platformen. Wat dat betreft, zit men goed op schema volgens de prognoses die ik door de Universiteit Gent heb laten maken. Volgens die prognoses zouden er op het einde van dit jaar 500.000 digitale abonnementen zijn. We proberen dat aantal te bereiken door met 'Net Gemist' een digitaal aanbod uit te bouwen dat zich tot alle kijkers richt.

In mei 2005 heb ik aan de VRT gevraagd om zich eerst te concentreren op VIA en die vraag bleek terecht te zijn. Ik heb de VRT bovendien gevraagd om bij het uitbouwen van themakanalen een meerwaardeprofiel te schetsen en zich eerst te concentreren op een model voor cultuur. De VRT heeft dat ook gedaan. U kent het driesporenbeleid en u kent de visienota over cultuur.

Ik heb zo-even de parameters vermeld die relevant zijn voor het oprichten van themakanalen. U kent zeker een aantal van die parameters. Ik denk bijvoorbeeld aan het bereik en de kostprijs. Ik heb in verband met een cultuurkanaal gezegd dat het voor de hand ligt om te zoeken naar een samenwerking met Nederland, omdat er synergieën mogelijk zijn. U kunt dat utilitair bekijken, maar ook vanuit het standpunt dat het goed is dat er binnen één taalgebied gemeenschappelijke programma's en uitwisselingen zijn. Dat we elkaar leren kennen, kan immers alleen maar verrijkend werken. Bovendien zorgt samenwerking ervoor dat de productiekosten worden gedragen door twee omroepen, wat een kostenverlaging als gevolg heeft, ook al stijgen de rechten.

De top van de VRT heeft de top van de Nederlandse openbare omroep formeel ontmoet op 15 maart om de cultuurprojecten te bespreken. Tijdens die besprekingen hebben beide omroepen hun plannen toegelicht. Er werd vastgesteld dat er een gemeenschappelijke visie is, maar ook dat er grondige verschillen zijn.

Uiteindelijk is er gezegd dat op basis van de huidige visies een structurele samenwerking moeilijk is. De

visies zijn daarvoor immers te uiteenlopend. De doelstelling van het cultuurkanaal en de nood aan middelen daarvoor bij de VRT en bij Publieke Omroep divergeren zo erg dat het onmiddellijk duidelijk wordt dat het gaat om totaal verschillende opzetten. De VRT werkt met een driesporenbeleid, waarbij het derde spoor staat voor het thematische en crossmediale aanbod.

De Publieke Omroep wil een cultuurkanaal waarop alleen maar heruitzendingen komen in verband met cultuur. Daarvoor zou 800.000 euro nodig zijn op jaarbasis. Dat bedrag is van een totaal andere orde dan wat de VRT vraagt, namelijk 13,5 miljoen euro op jaarbasis. Het gaat dus om totaal andere concepten.

De mogelijkheid van een eventueel dagelijks Vlaams venster in het Nederlandse project, wordt door de VRT onderzocht en kan volgens de VRT worden aangeleverd indien de VRT ook effectief een cultuurkanaal zou hebben. In Nederland wordt momenteel gewerkt aan een zender die iets als 'Net Gemist' brengt inzake cultuur, een zender die echter niet alleen archiefbeelden ter beschikking stelt maar die ook voorziet in nieuwe aankopen van BBC en VRT. Voor die zender zou niet extra moeten worden betaald. Het is van die zender dat de VRT denkt dat daar een Vlaams venster mogelijk moet zijn, zij het dat er natuurlijk nog moet worden gediscussieerd over de format, de prijsbepaling en dergelijke.

De publieke omroep heeft geen plannen voor een vorm van een driesporenbeleid. Dit is heel duidelijk meegedeeld. Het gaat dus in essentie over heruitzendingen, ook al zeggen beide omroepen nu al – en dat is toch positief – dat een samenwerking op het vlak van programma's toch mogelijk moet zijn. Daarover wordt verder gesproken tussen de heer Couvreur, projectleider van het VRT-cultuurproject, en de Nederlandse programmamanagers.

Ik heb staatssecretaris Van der Laan nog niet ontmoet. Er was een afspraak met haar vastgelegd voor 8 februari 2006, maar die is niet kunnen doorgaan wegens het debat in het Vlaams Parlement over de Europese Grondwet. De afspraak werd geannuleerd en ik heb haar dus nog niet kunnen ontmoeten. Ik heb wel gevraagd aan de VRT – en dat leek me minstens even belangrijk – om die contacten te leggen. Zoals ik reeds zei, was er naast de individuele contacten ook een heel formeel contact tussen de top van de beide omroepen op 15 maart 2006. Ik hoop

staatssecretaris Van der Laan binnenkort toch nog te kunnen ontmoeten. Ik zal zowel bij mijn Nederlandse collega als bij de VRT blijven aandringen op een maximale samenwerking.

Ik kan u ook zeggen dat ik dit thema heb aangekaart bij de ontmoeting die de minister-president en ikzelf hebben gehad met de Nederlandse minister-president en met staatssecretaris Nicolai. Uiteraard hebben ze gezegd dat dit onder de bevoegdheid van staatssecretaris Van der Laan viel. Ik wil echter toch medelen dat vanuit Nederland het signaal kwam dat ook daar taal, cultuur en identiteit in het verenigde Europa belangrijker worden. Ik denk dat dit voor Nederland niet zo evident is. Nederland heeft daar, historisch gezien, minder aandacht voor dan Vlaanderen. De globalisering en de uitbreiding van de Europese Unie zijn echter niet vreemd aan die evolutie. Ik heb dit thema dus kunnen aankaarten in die gesprekken. Het was zeker een belangrijk element in de besprekingen.

Ik heb al gezegd dat kosten kunnen worden gedrukt, ook als je het louter utilitair, pragmatisch ziet. Er kunnen synergieën zijn en er kunnen uiteraard ook bruggen worden geslagen. De zenders kunnen elkaars cultuuruitingen, evenementen, tentoonstellingen, auteurs, concerten enzovoort bekendmaken en de productiekosten sterk verminderen. Als bijvoorbeeld de Koningin Elisabethwedstrijd niet enkel in Vlaanderen maar ook in Nederland rechtstreeks wordt uitgezonden, kunnen de kosten worden gedeeld.

Ik heb aan de VRT gevraagd om daarin heel creatief te zijn, even creatief als bij de plannen voor het cultuurkanaal. Ook al wordt er in Nederland heel sterk bespaard op de publieke omroep, ook al is er sprake van een geheel verschillend concept, ook al is de vraag bij ons nog onbeantwoord, het is toch de moeite om nu al eens na te denken over bepaalde programma's die beide omroepen gemeenschappelijk zouden kunnen hebben. Volgens mij zou dit alleen maar een groeipad kunnen zijn.

Er is inderdaad een motie goedgekeurd in de Tweede Kamer waarin het volgende wordt gezegd: 'Overwegende dat samenwerking tussen de Nederlandse en de Vlaamse publieke omroep zowel op programmatisch als op facilitair niveau belangrijke voordelen kan hebben, verzoekt de regering om op korte termijn de mogelijkheden van een dergelijke samenwerking te onderzoeken en de Kamer hierover te informeren.'

Dat deze motie er net toen kwam, is een gelukkige samenloop van omstandigheden. De motie gaat breder, dit is een vraag om de mogelijkheden tot samenwerking te zien, programmatisch en facilitair. Het lijkt me evident dat we dit in de eerste plaats op het culturele vlak zouden kunnen doen. Ik hoop dus dat we de belangstelling daarvoor gaande kunnen houden, zowel in Nederland als in Vlaanderen. U ziet welke initiatieven er genomen zijn. Het is niet gemakkelijk, omdat er sprake is van een totaal ander uitgangspunt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, bedankt voor het 'bemoedigende' antwoord, als ik me zo mag uitdrukken. Ik wou er nog een paar elementjes aan toevoegen. Er is inderdaad een groot verschil tussen de manier waarop de Nederlandse Publieke Omroep zijn cultuurkanaal wil aanpakken en de manier waarop de VRT dat ambieert. Ik denk echter dat een bescheiden opstart eigenlijk een eerste start is in de ontwikkeling van digitale televisie. In de nota staat uitdrukkelijk dat de Nederlanders hopen dat ze in de komende jaren ook zelf in productie van eigen programma's en in coproductie kunnen participeren en ook een groeipad zullen hebben. Ik hoop dus dat ze ook productioneel met Vlaanderen kunnen samenwerken.

Ik ben ook blij dat in die ontmoeting in Brugge tussen de ministers-presidenten die talenidentiteit werd benadrukt. Ik treed dat graag bij, in hoofde van mijn verantwoordelijkheid als voorzitter van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie (IPC). Het is eigenlijk nog maar sinds kort dat in Nederland de gevoeligheid voor de eigen taal weer wat begint toe te nemen in die Europese context. Ik vind dat een uitermate belangrijke evolutie. Ik denk echter ook dat net coproductie en het samenwerken op televisievlak belangrijke stappen kunnen zijn, want de ondervinding in de IPC leert me dat we dan wel dezelfde taal mogen hebben, maar dat we die helemaal verschillend beginnen te spreken. Op de VRT worden Nederlandse programma's vaak ondertiteld en omgekeerd. Misschien moeten we echt wel iets meer naar samenwerking gaan, om ervoor te zorgen dat we morgen niet alleen een geschreven taal hebben die dezelfde is, maar ook een gesproken taal. Ik word zowaar een orangist!

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Zeker wat dat laatste punt betreft, sluit ik me volledig aan bij de heer Caron. De thematiek van de taal is in deze commissie al twee keer aan de orde geweest: een keer met u, minister Bourgeois, en een keer met minister Anciaux, maar dan in een totaal andere context, namelijk met mevrouw Helga Stevens van de N-VA, die slechthorend is. Sommigen zullen zich nog wel herinneren dat ik daar toen enkele ongelukkige uitspraken heb gedaan, uitspraken die alleszins verkeerd werden begrepen. Mevrouw Stevens dacht toen namelijk dat ik tegen ondertiteling zou zijn, maar dat klopt niet.

Ik ben van mening dat dit aspect heel belangrijk is. 30 jaar geleden keek heel Vlaanderen naar Nederlandse zenders en toen verstond men blijkbaar het Nederlands wel, en nu blijkbaar niet. Dat is toch iets heel eigenaardigs. Is die taal dan zo uit elkaar gegroeid? Ik denk het niet, hoor. Het zou kunnen dat de uitspraak verder uit elkaar is gegroeid. Mijnheer de minister, ik denk dat het toch ook een van uw bekommernissen moet zijn, als u met uw Nederlandse collega spreekt, om dit aspect aan te kaarten. We mogen zeker geen twee verschillende volkeren worden die gescheiden zijn door een taal, vandaar ook mijn orangistische reflex.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, hebt u weet van het feit dat de VRT nog niet zo lang geleden werd gecontacteerd door onder andere ARTE, omdat ARTE een toegang zocht naar België, via de RTBF? ARTE zou toen de wens hebben uitgesproken om ook met de VRT aan tafel te zitten. In een interview verkondigde de directeur van ARTE dat de VRT daar niet op had gereageerd. Weet u daar iets meer over?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, uw beroemde partijgenoot Tobback zou tevreden zijn: hij krijgt meer en meer orangisten in zijn spoor. Ooit zal het voor hem nog een triomfdag worden, hij is degene die zijn orangistische uitingen het vaakst publiek formuleert.

Ik ben het met u eens, mijnheer Caron, dat we in de huidige omstandigheden moeten denken aan een bescheiden opstart. Hun bescheiden opstart kan ook een opstart zijn die toelaat om later een groeipad te hebben, zowel wat hun digitale thema-ambities betreft als eventueel een mogelijke samenwerking.

Ik heb inderdaad in Brugge, evenals bij heel wat andere contacten met Nederland, dat thema taal en identiteit aangekaart. Tot mijn aangename verrassing krijg ik daar inderdaad meer en meer positieve reacties op. Dat is niet zo evident in Nederland, waar die gevoeligheid inderdaad veel minder sterk is. Precies daarom pleit ik ook voor gezamenlijke programma's, voor gezamenlijke producties, want die kunnen ertoe leiden dat beiden daar wederzijds voordeel uithalen en er sterker van worden.

Ik heb al herhaaldelijk mijn zorg geuit om het uiteendrijven van het gesproken woord tussen Nederland en Vlaanderen. Ik heb dat zowel in deze commissie als in andere gedaan, ik heb dat ook in Nederland al publiekelijk aangekaart bij de uitreiking van de Noord-Zuidprijs. Ik krijg daar wel stilaan gehoor voor. Ik heb betreurd dat men meer en meer ondertiteling gebruikt. Dat gebeurt in Vlaanderen jammer genoeg ook meer en meer. Dat is inderdaad, mijnheer Arckens, iets totaal anders dan de teletekstondertiteling die er is voor doven en slechthorenden. Het is echter belangrijk. Het kan er inderdaad toe leiden dat we elkaar zonder problemen begrijpen en ook waarderen, en daar wederzijds ook voordeel uithalen en elkaar verrijken.

Wat de vraag over het contact tussen ARTE en de VRT betreft, durf ik niet met 100 percent zekerheid te antwoorden, mijnheer Verstrepen. Misschien is dat ooit aangekaart in de marge, ik durf dat niet te zeggen, u overvalt me een beetje met die vraag. Ik heb hier alleszins geen weet van. Ik heb wel nog, in de rand van de besprekingen van de VRT over de culturele plannen, gesproken over ARTE. De VRT heeft dat ook gedaan. Daarbij werd telkens gewezen op het geringe bereik van ARTE en op het feit dat de VRT met zijn driesporenbeleid wel een andere doelstelling formuleert. Op de vraag of dat aanbod er concreet gekomen is en of mij dat meegedeeld is, kan ik niet direct antwoorden. Ik wil dat nog wel eens navragen.

Hoe dan ook, mij lijkt het zo te zijn dat, als – en ik spreek in de voorwaardelijke wijze, want alles moet nog worden besproken – er een cultureel themakanaal komt in Vlaanderen, dat het dan het meest voor de hand ligt dat er wordt gezocht naar een samenwerking met Nederland. Dat kanaal zou dan moeten dienen om de – excuseer me voor het woord – 'levende' cultuur te brengen, daarmee bedoel ik wat plaats heeft op dat moment, die dag, die week, die maand. Die evenementen, die concerten, die culturele activi-

teiten zouden dan moeten worden geprogrammeerd en uitgezonden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
